

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Излази сваки дан у 6 ч. пре подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Српско - бугарски Савез

СОФИЈА, 19 маја

Према сигурним извештајима из дипломатских кругова, Бугарска је постала центар пажње Тројнога Споразума. Русија се труди да изравна све несугласице које постоје између Србије и Бугарске и на тај начин створи нови српско-бугарски савез.

БОРКО.

Последњи час је куцнуо

Данас, кад је осујећен последњи самртнички ропца Немаца код Пшемисла, данас кад је Манкезов план потпуно пропао, кад се неоспорно вади тачан исход рата, — који је по зараћене државе из Споразума веома повољан — данас, кад смо сигурни у успех, ми вам пружамо братску руку — Бугарско — и нећемо да дозволимо да се ово велико словенско дело заврши без помоћи још једне словенске државе, још једног „блудног сина“, коме је куцнуо последњи час покајања и повратку ка добром.

Твој последњи час је куцнуо, Бугарско!
Заборава Брегалицу, као што смо ми заборавили Сливницу, дођи у наш братски загрљај и пружи нам твоју руку, а ми ћемо је примати, као што смо је увек досад примали, са пуно љубави Јер:

„Бог се више радује једној заблуделој овци која се врати цркви, него читавом стаду добрих оваца“.
Исто онако, као што смо ти пружили руку после Сливнице, кад се отворило пићање о Словенском живљу Македоније и Старе Србије, исто тако велим пружамо ти и сада руку, јер у души је Словена да опраштају и заборављају.

И ми ћемо заборавити! И умићемо заборавити!
Ма како да нас буде што је дошло до Струмице и других инцидената, ми то све предајемо забраву и праштамо ако увидамо да у теби има још и једна и

скра Словенске душе, која неоспорно не може остати марила овога тренутка, кад смо у новој фази рата, и кад се решава једном за свагда егзистенција и живот свих Словена.

Куцнуо је дванаести час. Ако у твојој земљи има још и један трезвен човек, још и један човек који уме да мисли, он ће те увидети и умеће ти сам показати пут којим треба да појеш, и који је једина спасоносница у овом часу по тебе. Ми та нећемо говорити о њему, хоћемо да га увида неко од твојих синова, добрих синова, а ми смо уверени да их ти имаш.

Сигурно да ће се наћи у твојој нацији још неколико Ратка Дамитријева, који ће увидети, као и он, где је тежиште словенске политике, и где је спас Словенства, и његову будућност, после крајње победе германа, и крајњих сузбијања германске најезде.

Мислимо, да кад би ти добро промислила шта чиниш својим вестушањем у акцију и овим последњим атентатом на Словенство, — пуштањем „напуклих“ топовских чура из земље, — кад би промислила ти би увидела да таме противуречиш сама себи, јер остварујеш Немачки „Drang nach Osten“ и то преко себе саме, дакле принцип противу кога си се борила заједно с нама 1913 године, а кога смо онда били заједно у неколико решених.

И поред свега тога, ми смо уверени да ћеш се ти — Бугарско — покајати по-

следњег тренутка, да ћеш одбацити од себе све непријатеље Словенства, ерго и твоје непријатеље и да ћеш увидети пут којим ти треба ићи.

И ти ћеш то урадити. Тиме не чиниш услугу само себи, нити пак само нама, већ чиниш услугу твојој творитељници и добротворки Русији, као и Француској и Енглеској, а ти врло добро знаш како они уме центамениски да награде услуге и пријатељство.

Ти си и дужна то да учиниш.

Жртве Руса палах праликом стварања и ослобођења тога, то траже.

И кости наших храбрих војника, расуте око Једрина, које су у једном тренутку заборавила изгубила, траже то.

А такви тренутци заборава надамо се да се више неће догодити.

В. Н.

Епиграм

Кад се облак ратног доба Над Европом целом склупа, Од саваног неког мира Диг'о руке чак и — Папа! Можда мисли (ал' у себи!) Јер то не сме да искаже: Богви су данас људи, И молитва не помаже. За то руке сад не склапа Нит' се моли... добри Папа; Већ за разне ратне сврхе, Да утисне своје лице, И милион даје цео Место смерне — посланице.

М. Расниски

За Србију

Прилог француске деце. — ПАРИЗ, 16 маја.
По последњим подацима пратили француске деце за Србију износе 750.000 франака.

О Румунији

— Од чега зависи држање Румуније. —

Једна угледни румунски политичар изјавио је једном страном новинару, да држање Румуније ни у колико не зависи од дипломатске акције, већ од војне. — По моме мишљењу рекао је он — први већи успех у Дарданелима или на ма ком фронту знатио ће изменити политичку ситуацију, а то ће бити уједно и сигнал за промену у држању Румуније.

Поткупљивања

— Илано Немачка троши на поткупљивање плотова —

„Утро Роси“ доноси од свог дописника из Холандије чланак о поткупљивању штампаче у неутралним државама. Чланак је веома интересантан и изазвао је сензацију у Русију. У изводу чланак гласи:

Немачка троши огромне суме на поткупљивање штампе у неутралним државама. Тако према тачним подацима, прљеним у министарству иностраних дела, немачка је у току 1914 године утрошила 116 милиона марака поткупљујући листове. У 1915 години и поред свих финансијских невоља, Немачка је до сада издала различитим листовима као и агенцијама ван своје територије 41 милијун марака. Сем ове суме кнезу Бало у при његовом одласку у Рим стављено је на расположење 10 милијона марака, да са овом сумом поткупи талијанско јавно мишљење као и разне странке и политичаре.

Какве размере је постигла немачка шпијунажа на овај начин најбоље се може видети из овог прегледа: немачки посланици у различитим дворцима у Европи успели су да поткупе у Италији 16, у Швајцарској 7, у Шведској 10, у Данској 6, у Бугарској 8, у Румунији 11, у Грчкој 14, у Шпанији и Португалу 22, у Норвешкој 2, у Холандији 3 и у Турској 6.

Г. Светолику Савићу

— Агенту Владе Илића и уреднику „порнографског јоргана“ Балкана —

Не ради Свете Савића већ ради истине и правде доносим у препису ова документа:

Команда Дунав Дивиз. Области Л.Бр. 2061

Објава

За војног обвезника редова 4 чете 2 бат. 7 пука III позива Карла Грегорића из Београда који се на основу решења команданта Дунав Дивиз. Области Л.Бр. 8061 од 18 јануара 1915 год. отпушта као стално неспособан по члану 4 тач. 44 уредбе о ослобођењу војник обвезника.

18. јануара 1915 г.

Београд

По заповести команданта референт-пуковник Д.р Милићевић

Други документ гласи:

Објава

За власника „Страже“ Карла Грегорића из Београда који је на основу решења Господина Министра Војног Ф.Б.О.Бр. 16421 од 29 марта ове год. ослобођен позива на војну дужност Команда Дунав Дивиз. Области Л.Бр. 13064

23. априла 1915 год.

Командант пуковник, Јован Т. Ванлић

Дакле ја сам после шест месеца пуних ратовања ослобођен законитим путем јавно и онако како то приличи достојним грађанима, учествовао сам у борби на Космају. За то време је Светолик Савић, био сакривен на имању и смишљао план како ће да ме отера под војни суд, дакле деунуцирао ме, а поред овог занимања смишљао и план како ће да учени Владу Илића да би се извукао из материјалне беде.

Светолик Савић је познат у народу као први Краљ Срп. Удесљавач. Од кога су закукале многе породице, а ако Савић тражи да му и то докажемо, ми ћемо с драге воље публиковати неколико написана из „Балкана“ из године 1911. Нека се понова јави Света Савић у свом листу па ће тек онда да добује и Мара и сватови.

Карло Грегорић
Власник „Страже“

На рачун Аустрије

— Германија чини ова уступка на рачун Аустрије и Турке —

Један сарадник „Gaulois“ имао је разговор са једним угледним немачким дипломатом, који се данас налази у Швајцарској.

Разговор се вodio о неуспелој мисији кнеза Вило а у Риму. — Немачка дипломатија је учинила ужасну грешку што је кнез Вило а послао у Рим Кнез Вило је добар политичар добар дипломата, али

је за Рим био веома непогодан. Први његов корак у Риму био је фаталан: он је потпуно изоловао аустријског посланика у Риму. Та фатална грешка његова ужасно се осветила. Аустријски посланик, већ добро упознат у Риму могао му је бити од велике користи. Овако изолован он је био потпуно удаљен од сваког посла и зато је г. Вило а могао да чини уступке Италији који су ишли на штету Аустрије и Турске. Ово је друга грешка, која ће по моме мишљењу

имати веома рђавих последица по будуће односе између Аустрије и Немачке. Аустријци увек ће им моћи да пребацују како смо у очајној заједничкој ситуацији водили преговоре и спасавали себе на рачун њихов. То исто ће моћи да нам пребаце и први који се данас упоредо са нама боре, а на које се утиче да Бугарској учине територијалне компензације, како не би ушла у акцију.

Турци и Италија

— Немачка утиче на Турку да објави Италији рат —

Букурест, 19 маја
Из дипломатских кругова се сазнаје да је немачки посланик из Београда који је на основу решења Господина Министра Војног Ф.Б.О.Бр. 16421 од 29 марта ове год. ослобођен позива на војну дужност Команда Дунав Дивиз. Области Л.Бр. 13064

Велики везир је ово тражење најодлучније одбио. Не ипак се у цариградским политичким круговима држи да ће турска влада морати да попусти и да Италији објави рат. Немачки амбасадор је после конференције са великим везиром одржао и конференцију са Енвер пашом.

Грчка и акција

Коментаршући последње вести о успешној савезничкој офанзиви у Дарданелима, атинска „Патрија“ у уводном чланку вели: Савезничка акција у Дарданелима и ризије веома успешна сада уласком Италије у акцију додала је нов помет, нову живост. Вести које стижу говоре да ће савезничка флота за дан два прелић у један одлучан напад, а то значи да ће се Савезници и по цену највећих жртава пробити кроз Дарданелс, ући у Мраморно море и загорити Цариграду. Операције у морузу бивају потпомогнуте сувоземним трупама и руском преноморском флотом, која је

Београдска сиротиња и пасторчад!

Колико се мало води рачуна о београдској сиротињи нека послужи као пример овај доказ: Београдјанке са својом децом више су помагане у угарској сиротињи него што је то био случај са онима које су остале у Београду. Тако су:

примила динара: у Београду Мишл. души.

Живко Јовановић	9	15	1
Радослав Илић	21	30	5
Томислав Мерић	30	60	8
Анка Алексић	21	30	5

Помоћ је дакле у Нишу дупло већа јер ју је давао месани одбор, а у Београду је то чинила наша „ушљавна“ општина чији је председник имао још и толико цинизма да изјави: како сиротиња неће поцркати од глади!

Помоћ у Нишу износи месечно на једну душу по 7.90 дина, а у Београду по 4.70 дина Или динево на једну душу даје општина београдска само по 0.14 пара дина. Међутим, фактичка цена хлеба у Београду је 0.80 п. д. кр. То значи да са овом општинском „помоћу“ — која се даје само онима који

ФЕЛТОН

Аца Стефановић:

ВЕЧЕРЊА СУТОН

Сунчеви зраци малаксавају. Испод брда, између великог, лиснатог дрвца налази се седење. Само овде-онде провирује по која бела куница са своја два бела прозорчића и гледа, као из заседе, на широк државан пут.

Вечерњи поветарац лелеја модро-зелено лишће облих и гранатах тополя, а болничка дивља ружа пружила поносно своје трзавито стабло преко целе путање.

Висока жалосна врба са својим сребристано-белим лишћем дубоко се клања сунцу, а на баштованској оградни развио јасмин своје белонешно цвеће, које мирисише чежњом.

С времена на време чују се страховити трескови с дубоком и тешким падом и великом треском у воду. То хучица и лабујала Морана чула из корена огромна обалска стабла цинковских дрвета, да их затим однесе некуд далеко, далеко...

Велика воденица на узбурањеној као море Морани равни

душно окреће своје крило, а тамо далеко у даљина оцртавају се силуете неколико железничких мостова.

Горе на брду подигнута на висоравни црквица, гледа околу и победоносно доле, а њено старо, мало распеће купа се у залазећу руменила сунчевих зракова.

Сунце вучено неодољивом силом смрти, хвата се у очајању за облаке, да се после не колико тренутака сасвим изгуби иза толемога брда, и да над њиме расипа; обилато и нештедице, своју пурпурну боју — светлости.

Кад сунце изнемогло од борбе клоње, и облаци своју љубичасту одећу обавијену пурпуром, заменуше тамом, и запад се претвори у бледо азурно море, по коме плове при облаци тражећи сунце; док супротна страна као да о томе ништа и не сања, и не зна.

По бледо-плавом небу шквале лаки беличисти облаци као рашчешљана руна вуне, гоњени тилим вечерњим поветарцем, а месец крчи себи пута и замишљено гледа за сунцем.

Бугарија

Хрушебачка хромика

— Милош Пинтер. —

Ја јако волим песничка Бајрони а. Он каже: „Љубав и насласе слабе човека, а вано — још више“. — Ово важи за све смртне људе, а поглавито је вредело за Милоша Пинтера — Адријанског. Њему није презиме „Пинтер“, већ он је у ствари то, али народ је, по старом обичају, његово занимање претворио у презиме. Докле, Милош Пинтер, човек са недостатком у носу, уљкао је, али је ипак за то био способан, јер га је занат очеличао, јер је у вези са пламеном, чекићем и — дугам.

Кад помениш дуге, морам поменили и буре, које са чвњавају дуге; а кад се до такох бурега, ја одмах стављам руку и на „шиптон“, са уверењем да је ту вино, које је Милош Пинтер, по

мирску заволоо, правећи — бурад. Дакле, Милош је волео вино, а био је на пољогају крај Саве, на обали, па услед штрапаца, „срце“ (срцем сељаца зову стомак) му заиска вино, да заборави на досаду и дуге дане и ноћи. И догоди се тако, да се он једне ноћи тако љаволски опије, да је лачио ва — Клена. Ова реч „Клен“ није естетична, али има тачно значење и зато је употребљав, ма да сам иначе противан вулгарности-ма, којима је, на радост, Милош Пинтер био тако одан. Дакле, Милош се тако опије, да није знао ни где иде, ни шта ради, па му сам површина Саве изгледала као неки велики — широки бели пут. Командир је јако мрзео оне што пију, нарочито кад се то тиче оних крај Саве, где је требало бодрим оком притити сваки покрет нашег жалосног суседа, чијој држави се већ нева „Свјата Боже!“ Милош Пинтер је те ноћи засво

као „мајка“, а крај њега је жалосно лежала његова пушка, напуњена вином меот муницијом. У осталом, за Милоша Пинтера, и њише је представљало „муницијају“ која му се прохтеда да ратује у миру. Командир дочује за Милоша, и позва га сутра дан на „аудијенцају“.

— Милоше, рече му, ја те осуђујем: да ти се ударе 25 батина! И 7 дана затвора! —

Милош Пинтер као предстрашни суд завапи: — Аман, господан — капетане, погрешно сам... човек као човек; тако ми се нешто тупило, па кад сам јелну повук'о, а оно даље оде, и сам не знам како, и сам не знам за што... Па те молим ка' брата, не кажњавај, ако Бога знаш... А, ево, кажем вам, оно што је било — било, али више јок, квин — све док се не ослободим уједно цело Српство, а тада... ех, тада, само тада, опићу се као никад

данас апсолутни господар Црног Мора. Повољна ситуација на мору као и повољна ситуација на свима осталим фронтovima учинили су да се и код нас данас већ другим очима гледа на завршетак рата. Данас и најзаступљивији германофили виде, да Аустрија и Немачка не стоје пред ружичастом будућношћу.

И заравно да је све ово морало утицати и на владу г. Гунарса, која је за крајњу неутралност. Данас и она види, да од неутралног држања неће добити ничега.

Од једне добро обавештене личности, која стоји близу данашње владе успела је да сазна, да се грчка влада носи мишљу да изађе из досадашњег резервисаног држања и да учини Бугарској исте оне услуге, које је хтео да учини Венизелос. Дакле, најзад се дошло на оно, што је још пре неколико месеца хтео да учини Венизелос. А да је то учинио, данас ситуација у Европи друшће изгледала.

ИЗ БОКЕ

Једно писмо из Бокке случајно је заузело у Црну Гору, из кога „Цетински Весник“ доноси ово: „Овде нема ничег особитог! Кад кад се са наше тврђаве испали по који топовски метак на црногорске вигове, али ви никако не одговарате што наше официре ујасно лутите.

Још више из лутите што и кад одговарате ви то вршите ноћу, те ми тако не дате да спавају. Али ваше камење нас уби. Оно направи силан тресак и буку. У вашој команди држе да немите муниције па се зато камењем борите.“

Волја ситуација Италијанске операције

Између италијанских и аустријских трупа већ је дошло до сукоба. Италијанска офанзива предузета је између Удине и Јадранског Мора, и италијанске трупе већ су заузеле, према извештајима италијанске врховне команде, положаје и вишине између река Индрида и Индица и вароши Кормонс, Версо, Червињачо и Терзо. Из овога излази да је први пал италијанске офанзиве Трст. Кад једном пређу Изонцо, Италијани ће бити господари стратегијског пута Грдишка—Монфалконе, који отвара пролаз за Трст. У исто време,

нема ни од куда никаквих других средстава за живи. — може се купити данас најквалитетнијег хлеба само 180 гроша. И словом само сто осамдесет гроша! Ето са током и таквом храном мора данас у Београду да живи око 15.000 душа! Има ли небућим, могућности физицке да се са таквом исхраном опстане? — О томе би могло много и много да каже београдско гробље!

Зар се овоме гладном свету не може баш више дати и чиме је он заслужио да овако грозно испашта?

Из Софије

СОФИЈА, 18 маја. Поводом именована краљевог одслужена је свечана служба у катедралу Свете Недеље. Присутствовала је краљева свита, сви садашњи и бивши министри, дипломатски кор, великодостојници и многобројна публика. У подне су чланови владе били на друшцу на краљевом добру, код Софије.

аустријска обала биће нападнута с мора. Очевишно, ове прве операције неће бити тешке. Ипак, офанзиву треба предузети брзо, ако се жели да она успе.

Један факт вреди истаћи: Аустријанци се повлаче, паљећи за собом сеоска имања. Ово јасно показује, да су се они одрекли ових крајева, и да их с тога пуштоше; али, с друге стране, то је доказ да Аустријанци немају толико трупа да би се могла одупрети италијанској офанзиви. Где би, у осталома, Аустро-Немци и могли ваћи потребне трупе? На западном фронту они се с муком држе на

Наше бојиште

— Подморски бродови у Бојани —

СКАДАР, 16. маја. Аустријски подморски бродови често се виђају код ушћа Бојане и код Сан-Ђованског пристаништа. Последње две недеље неколико пута су примећени и у близини Драча. Ту скоро они су поново испрцали четри официра и већу количину муниције за арбанашке побуњенике. Говори се да су двојица од њих турска официри.

Арнаутски упади

— Свесни Арнаути прилазе нашим трупама. — ДЕБАР, 18 маја. Арнаути у масама још непрестано даље нападају на нашу границу. Разборитија племена, која желе на миру жавети противна су овим нападима и скупљају се, прилазећи нашој војсци да сузбију ове нападе и поћу у помоћ Есад-паша. Међу овим разбијеним арнаутским племенима налазе се и Идрис-Ади-Бала, официр Есад-пашин.

У Дарданелима

Атина, 16 маја. Јављају из Ајвали, да је положај хришћана очајан. Турске власти чине изнуђавања и хансе угледне људе, а њихове жене и деца, прогнати у унутрашњост, умиру на путу. У Ајвали има 150.000 војника.

Атина, 16 маја. Из Миглене јављају, да су савезници прекуће напали на Турке и да су заузеле 7 линије ровова на дужини од два километра. Турци су покушали да поврате своје положаје, али су одбијени, претрпавши велике губитке.

Лондон, 16 маја. Из Дедеагача телеграфишу, да је улазак у мореуз енглеског подморског брода изазвао панику у Цариграду. Турске трупе укривале су се на бродове код

на својим позицијама. На источном фронту, њихов положај, ипак, није рван; ипак питање је да ли ће моћи с тог фронта одвући 4 до 500.000 војника, а да скупо не плате овај маневар. Аустријанци, у свом извештају, са великим самозадовољством, причају о штети коју је њихова флота прчинила на италијанској обали. Али овај испад аустријске флоте остаје ушамаљен чин. Јер, с једне стране, италијанска је флота јача од аустријске, а, с друге стране, она ће бити потпомогнута флотом француском и енглеском.

Петроград, 17. маја. Званични коминиче канцеларије доноси о томе да је у правцу Олтви био је безначајан сукоб између мањих извидничких одељења. У правцу обале било је чарки. У правцу Вана наше су трупе заузеле Шекербулаген, кланац Мемдин и село Рена. У пределу села Манчелов било је борбе између наших трупа и Турака. На осталим правцима није било ничег важнијег.

Бугаро-румунски преговори Букурешт, 18 маја. Сви бугарски листови доводе деманти о ма каквим преговорима који постоје између Букурешта и Софије.

НИШ, 19 маја. Јуче су у Букурешту држане манифестације које је приредила национална лига у корист рата против Аустрије. Исто тако су приређене и контра манифестације које је приредило аустријско посланство. На овим манифестацијама дошло је до озбиљних изгреда.

Софија, 19 маја. После успешне борбе и освојења Каба Тесе савезничке трупе су наставиле напредовање и напредовале су у првој линији двадесет и један километар.

Софија, 19 маја. Између Трojeног Споразума и Румуније прекинута су преговори због територијалних тражења Румуније. Француски посланик г. Блондел, који је у име Споразума водио преговоре, посетио шефа владе г. Братијана и изјавио да Сале неће више чинити никаквих покушаја да би дошло до споразума.

Дуж руског фронта

— Крваве борбе око Пшемисла. — 1500 топова. — 700.000 зрна — 200.000 зрна на сат. —

Петроград, 17. маја. Из извештаја страних листова о борбама на линији Горлиц-Дунајец види се, да је непријатељ против наша два корпуса, после извесног застија, био послао око 1500 топова, од којих је већи део био састављен из: средњег, тешког калибра и топова од 42 см. За време бомбардовања, које је трајало четвори часа, када је артиљеријска ватра била необично жестока пред напад, непријатељ је избацио 700.000 зрна. За транспорт толике количине пројектила потребно је 1000 вагона. Толика количина зрна представља два пута више него што је потребно за једну прописану опсаду од шест месеци какав велике, добро

снабдевене тврђаве. Непријатељ је спремно и других 700.000 зрна за развиће своје офанзиве, и око 27. априла, кад се први пут осетило попуштање у офанзиву генерала Макензена, та је количина већ била знатно начета. Уопште непријатељ је, нападајући на наше положаје, бацио 10 зрна средњег калибра од просечно 20 пули противу свакога од наших стрелца на простору од корак и по. Напредовање генерала Макензена од Горнице преко Јерослава ка Наклу, северно од Пшемисла, било је могуће само тако, што је сваки наш батаљон примио око 10.000 зрна у сразмер по врло кратком времену. И не говорећи о великим

губитцима, жестока непријатељска ватра контузовала је или упропастила слух свима онима који су били у сфери акције непријатељеве артиљерије. Отуда је очевишно да, ма како многобројне биле фабрике, производња зрна не може подмирити толико трошење 200.000 зрна на сат. Немци су испрцали магацине у Кракову и у више других утврђења. Непријатељска пешадија, коју је потпомагала таква једна артиљерија, ускоро ће имати да се бори под врло тешким погодбама. Војници, које смо заробили, изјављују да наши штринели, и ако праве мање шума, ипак зато причињавају непријатељу огромне губитке у мртвим и рањеним. Чете немачке пешадије за кратко време напада губиле су по 150 људи.

Успех око Вана Петроград, 17. маја. Званични коминиче канцеларије доноси о томе да је у правцу Олтви био је безначајан сукоб између мањих извидничких одељења. У правцу обале било је чарки. У правцу Вана наше су трупе заузеле Шекербулаген, кланац Мемдин и село Рена. У пределу села Манчелов било је борбе између наших трупа и Турака. На осталим правцима није било ничег важнијег.

Један деманти(?)

Бугаро-румунски преговори Букурешт, 18 маја. Сви бугарски листови доводе деманти о ма каквим преговорима који постоје између Букурешта и Софије.

Из Букурешта

НИШ, 19 маја. Јуче су у Букурешту држане манифестације које је приредила национална лига у корист рата против Аустрије. Исто тако су приређене и контра манифестације које је приредило аустријско посланство. На овим манифестацијама дошло је до озбиљних изгреда.

Румунија и Споразум

Софија, 19 маја. После успешне борбе и освојења Каба Тесе савезничке трупе су наставиле напредовање и напредовале су у првој линији двадесет и један километар.

Дневне вести

Г. Пашић у Крагујевцу Председник министарства г. Пашић отпутовао је јуче за Крагујевца службеним послом.

Дипломатске вести

Енглески и белгиски посланик посетили су јуче г. Јована Јовановића бившег нашег посланика у Бечу.

Др. Рајан у Нишу

Шеф америчке лекарске мисије у Београду др. Рајан допутовао је у Ниш.

Отпутовао Г. Семијенов сарадник „Новога Времена“ отпутовао је јуче из Ниша за Атину, где ће се бавити неколико дана.

Поштрена правила Министар Војни г. Бојовић поштрио је правила и наредбе о лиферантима и примању државних лиферација.

Раздавање поклона Пододбор Црвеног Крста у Саманој улици почео је да раздаје поклоне из Америке београдској сиротињи.

Сар Липтон у Крагујевцу Сер Тома Липтон отпутовао је јуче из Ниша у Крагујевца где ће се бавити два дана.

Фамилијарни економат У ђупријској окружој болничари постоји овакав случај: Економ болнице његова жена и шурак, сви се воде на једном платном списку и ако је то изрично законом забрањено. Ове плате жене му и шурака, боље би било да се употребе на давање помоћи оним јадним херојима, који добијају по четврт хлеба дневно.

Цена наполеону Из Ниша нам јављају да је наполеон за последњих неколико дана спао на 25.40 динара.

Унапређење жељезничара У овом рату и жељезничари су се исто тако истакли својим радом као и официри и војници, па ипак, поред свега тога има један велики број жељезничара који су већ одавно стекли право на унапређење па на до данас нису унапређени.

Нов капитални Председњем указом Н. В. Престолонаследника Александра постављен је за нишег капелника четврте класе конзерваториста Петар Љ. Изјавио је сан честитог г. Љубе Ивановића рачуноводитеља Вој. Тех. Завода.

Чесни у Вуприји Врховна Команда тражала је од свих оних Чеха који живе у Вуприји, Југодани и Параћину или да пређу у српско поданство или ће их војна власт изгнати из Србије као интерниране и тражити од аустријске владе да се у замену њихову врате наши интернирани грађани који се налазе у Аустро Угарској.

На овај позив Врховне Команде, сви Чеси су изјавили да ће да пређу у српско поданство и већ су подложали заклетву осим њих 12 великих богаташа, који су остали да шире аустрофилиство у сред Србије и говоре у сред Вуприје царска а осем тога сваки има по једног авробљеника као посиљног.

Јагодина пошта Из Јагодине жал се публици на неуредност поште. По три месеца људи не добијају никакву приватну кореспонденцију! Пошта у Ја

гидини се изговара да до њих нема кривице а београдска то исто тврди. У амбулацији је немогуће да се деси тако нешто а онда сад настаје питање ко је крив?

За Бога г. министре зашта држите оног хемелеонезначелника поште, зар не видите како се игра шоркале и са публиком и са министрима.

Исплата помоћи Данас се врши исплата сиротињске помоћи по реонима на новоземљеним местима које су реон у току последње недеље променили.

Фотографисање српских хероја Заступник велике светске фирме фотографског атеље-а у Паризу Понто, дошао је у Србију где ће у Крагујевцу снимити 50 вањих официра, подофицира и војника који су се лично храброшћу истакли у борбама. Они ће бити фотографисани заједно са савезничким официрима по том ће се њихове силе и стања на видном месту у Паразу, Лондону и Петрограду.

Нови болничарски курс Нови болничарски курс, који приређују француски лекари, отпочеће 1 јуна. Курс ће трајати 8 дана. Упис се врши у Пресбироу. — Ресавска ул. 25.

Сад нема соли Има већ неколико дана како се у Београду осећа оскудица у соли. Не само у Београду него готово у више места у Србији нема соли. Например у Краљеву кидло немљевене соли стаје 1.20 а тек ће покупети још више, ако надлежни не предузете ову радњу. Оно што се одагравало и одиграва са шећером, то ће наступити и са сољу.

Прилог за београдску сиротињу Г. Александар Ј. Јовановић—Ресавац, трг. орд. приложио је општини београдској за сиротињу на дан свога венчања 300 динара. Општина изјављује своју захвалност г. Јовановићу.

Преглед месарица Јуче је један француски лекар у присуству полиц. чиновника извршио преглед свих касарница у реону кварта врачарскога и нашоу нечистоћу у највишем сте

НАЈНОВИЈЕ

У области Шавли наше трупе све више притежњу Немце, који бране праиступе у села Шавкани и Келми. У тој смо области 15 маја заробили код Савденика 9 топова и 7 митраљеза и велики број заробљеника. На средној у доњој Дубиси непријатељ је прешао у офанзиву. Наше су се трупе повукле на другу страну есе и спречале 16 маја непријатеља да пређе Дубису.

У Галицији се бјатка наставља. 16 маја смо натерали непријатеља да авакуше десну обалу Сана све до утока Лубачевке и извршили читав низ успешних против-напада против главних непријатељевих снага, које се држе у области Лубачевке (села Калинков и Н.кја, која леже на обема обалама Вршице). У тој области смо тог дана задобили 3000 заробљеника, 60 официра митраљеза, рефлентора и коморски трен. У области с ове стране Дњестра настављују се упорне борбе. Непријатељ је 15 маја главни свој напор урадио у области Хаја, где наша линија чини оштар угао. Један наш батаљон успео је да нападне непријатеља с лева и да потисне његове знатне снаге.

Том само приликом имали заробљеника са 17 официра и 8 митраљеза. У равници Долина наше су трупе прешавши у офанзиву, приморале непријатеља да сачувају десну обалу Санице. На осталим секторима целокупног фронта није се десило ништа значајније

пену. И ми се онда питамо од куда зараза у нас. У нас је свет навикао да сваку животну намјеру ошпа свом руком, па тек онда да је купи. И о томе треба полиција да води озбиљна рачуна.

Позориште

У корист „Црвеног Крста“ Крагујевца, 13-V-1915. Код извесних чланова нашег друштва, зачела се једна племенита идеја. Од неких дилетаната, — махом мајстора из Војно-Тех. Завода, и чланова Частиног позоришта, основано је овде дилетантско позориште, ч.ји су прихдоли намењени Српском Црвеном Крсту.

Декорације на позорници су веома укусно израђене; гарде-роба је т које пробрана била, а сами костими наше сельачке ношње, били су живописни, скоро код свију чланова, нарочито код женскиња.

Приложити у таквом позоришту, и више динара, кад се зна на какву племениту сврху иде новац, није много, кад је иначе све у реду: музика, чистота, лепа услуга, комоција песма на бини итд.

И г-ђа Лазаревићка је врло добро одиграла своју улогу (Маринкове снаје); а то вреди и за г-ђу Маринковић. А обе су оне и одличне певачице. Једино за критику, то је рђавија маска Максимовог оца, који је на бини изгледао млађи од свог сина; и до зла Бога, рђав костим пона сеоског (Јованчић).

Али, и преко тога треба прећи, и похвалити све; јер, оно што је најглавније у комаду „Бјело — песма његова, то је било одлично, и ми смо сви уживали и у лепој песми, и у лепој музици. — То Србија највише воли.